

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 133. — ŠTEV. 134.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 7, 1930. — SOBOTA, 7. JUNIJA 1930.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

ROMUNSKI PRINC KAROL SE JE VRNIL V DOMOVINO

VRNIL SE JE Z DOVOLJENJEM ROMUNSKÉ VLADE IN ČLANOV REGENTSKEGA SVETA

Pod imenom "Mr. Carol Caraiman" se je pripeljal iz Pariza v Bukarešto v aeroplanu. — Pravijo, da je prekinil vse zveze s svojo ljubico madamo Lupescu. — Za svojega brata se je zavzel princ Nikolaj, ki je član regentskega sveta.

BUKAREŠTA, Romunska, 6. junija. — Po pet let trajajočem izgnanstvu se je bivši romunski prestolonaslednik Karol vrnil na Romunsko na jako dramatičen način. Iz Pariza se je pripeljal v Bukarešto z aeroplanom ter pristal tukaj ob šestih zvečer.

Nastopa pod imenom "Mr. Carol Caraiman".

Vest o povratku bivšega prestolonaslednika, ki bi bil že tri leta vladar Romunske, če bi se ne začel pečati z madamo Magdo Lupescu, se je bliskovito razširila po dvornih in vladnih krogih.

Vse kaže, da se je princ Karol vrnil z izrecnim dovoljenjem dvora, vlade in regentskega sveta.

Predvčerajšnjim je bila pri članu regentskega sveta, patriarhu Mironu Cristeji, delegacija dvesto kmetov ter skušala izposlovati Karolov povratek.

Liberalna opozicija je že več tednov napadala vlado ministrskega predsednika Maniu, ker ne pravi konca agitaciji za Karolov povratek.

Karolov brat, princ Nikolaj, ki je tudi eden regentov, je že parkrat zahteval, naj se povabi Karola nazaj v domovino.

Pred tremi dnevi je dospelo iz Pariza zanesljivo poročilo, da je Karol prekinil vse zveze z madamo Lupescu.

Karolovemu povratku je v prvi vrsti nasprotovala liberalna stranka, proti njemu je bila pa tudi kraljica-vdova, ki ga je leta 1925 prisilila, da se je odpovedal vsem pravicam do romunskega prestola.

Zaenkrat se še ne ve, kakšno stališče bo zavzela princesa Helena, bivša Karolova žena in mati mlade kralja Mihaela.

Odtukaj se bo poda Karol v mesto Bistricu v Transilvaniji, kjer bo ostal toliko časa, da bo romunski parlament preklical postavbe, ki mu preprečujejo bivanje v deželi.

LJUBIMEC JE USTRELIL TRINAJSTLETNO

Sestindesetletni zaljubljenec je ustrelil trinajstletno deklico in samega sebe. — Jezen je bil, ker se je dala ostriči.

ROCHETER, Mich., 6. junija. — Po dolgotrajnem iskanju so našli v gozdu sedem milj od tukaj truplo trinajstletne Marjorie Clemons in 46-letnega Henryja Clousa. Trupla sta ležala v avtomobilu. Truplo deklice je bilo skrbno zavito v odejo, poleg Clousa je pa ležala puška, s katero je najprej ustrelil Marjorie, potem pa še samega sebe. Clouse je stanoval pri Clemons-ovih ter se je zanimal za deklico iz njenih otroških let. Pred tednom je vprašal njeno mater, če jo sme odvesti s avtomobilom na izprehod, kar je mati dovolila.

Deklica je imela krasne lase, katere si je pa dala pred kratkim ostriti, kar je Clouse zelo razburilo. Večkrat ji je očital, da bi ne smela storiti kaj takega.

Tudi v avtomobilu ji je najbrž začel očitati in jo zmerjati, ker si je odstrigla lase.

Pravi vzrok tega umora in samomora bo pa najbrž zavedno zavrt v neprodimo temo.

Že tisti dan, ko sta se odpeljala, je bila mati precej v skrbeh. Naslednjega dne je prosila sosede, naj nekoliko pogledajo po okolici, češ, da se izletnika še nista vrnila.

Kakih petsto ljudi je poizvedovalo za njima ves teden. Našli so ju povsem slučajno v bližini neke farmerske hiše.

PORTUGALSKI POSLANIK PATRICIO MRTEV

LIZBONA, Portugalska, 5. junija. — Zunanji urad je dobil danes potrdilo vesti, da je umrl v Macao pred kratkim imenovan poslanik na Kitajskem. Senzor Patricio je bil nadarjen pisatelj, in njegovo smrt očahujejo prav posebno v literarnih krogih.

VALENTINO UMRL VSLED LJUBEZNI

Nesrečna ljubezen je povzročila smrt slavnega kinematografskega igralca. — Tako zatrjuje njegov tovariš.

BOU SAADA, Alžir, 6. junija. — Rudolf Valentino je umrl vsled nesrečne ljubezni.

To je znanje Abdula Kade, katerega je pred leti dobil impresario Rex Ingram v Afriki ter ga privedel seboj v Californijo, da je igral obenem z Rudolфом Valentino. Tedaj je bil majhen fant, uočin je danes star že osemnajst let ter je vesel, da se nahaja zopet v svoji pešeni domovini.

Amerikancem, posebno Amerikancem, ki prihajajo sem, pripoveduje naslednje:

— Nihče ni poznal Valentina bolj kot sun ga poznal jaz. Na milijone žensk po vsem svetu je bilo zaljubljenih vanj, in vse so mu pisale ljubavna pisma. On se pa ni brigal zanje, ker je bil smrt zaljubljen v neko igralko v Hollywoodu, ki ga ni marala.

— Nepristojno ji je pošiljal dragocena darila, toda ljubezni ni mogel vzbuhati v nji. Ko je spoznal, da so vsi njegovi napori brezuspešni, je prešel hirati ter kmalu na to umrl. Mene je njegova smrt tako pretresla, da nisem mogel več prestatati v Ameriki. Kmalu po Valentinovi smrti sem se vrnil v svojo domovino.

POLICIJSKI NACELNIK PRI SUHAŠKEM NAPADU

BRUCETON, Tenn., 5. junija. — Takašnji policijski načelnik Luther Mincey je bil aretiran danes ter obtožen, da je skušal ustreliti Demusa Poole-a, črnca, ki je bil osumljen, da ima žgano puško. Mincey je rekel, da je ustrelil črnca, ko je slednji skušal pobegniti. Policijski načelnik je bil pozneje izpuščen proti jamščini tisoč dolarjev. Črnce je bil zadet v glavo ter spodnji del telesa ter je le malo upanja, da bi okrevail.

IZPREMEMBE V ANGLEŠKEM MINISTRSTVU

Ministrski predsednik MacDonald s matra vprašanje nezaposlenosti za najbolj preče v sedanjem času.

LONDON, Anglija, 6. junija. — Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald je pričel danes drugo leto svojega uradovanja.

Pri tej priliki je imenoval vseh novih kabinetnih članov. J. H. Thomas je postal tajnik za domnije.

Thomas je bil dosedaj državni sekretar za neoficijelni minister za odpravo nezaposlenosti.

Pojedelskim ministrom je bil imenovan dr. Christopher Addison. Državnim sekretnikom je bil imenovan Vernon Hartshorn.

Kot naslednik Ben Turnerja, tajnika za rudnike, je bil imenovan Emanuel Shinwell. S tem, da je bila sprejeta premogarska predloga, je Turner opravil svoj posel.

Po mnenju ministrskega predsednika Ramsaya MacDonalda, je najvažnejši problem, s katerim se mora pečati sedanja angleška vlada, problem nezaposlenosti.

— Narod naj bo prepričan — je izjavil MacDonald, — da bo storila vlada vse, kar je v njeni moči, da ojači ekonomske sile naroda ter olajša zle posledice trgovske depresije. Te naloge se bomo lotili z veliko odločnostjo. Kar se tiče bodočnosti, vam jamčim, da bomo završili delo, ki smo se ga lotili.

CUBANSKI PREDSEDNIK SI JE SKRČIL PLAČO

HAVANA, Cuba, 5. junija. — Predsednik CUBE, Gerardo Machado, je pričel danes z uvodnim govorom, da skrči narodni dolg CUBE. Plača predsednika znaša 25.000 dolarjev, a sedaj jo je skrčil toliko, da bo dobival na mesec le nekako tisoč dolarjev. Tudi plače kabinetnih uradnikov so bile skrčene, da bo lahko zakladniški tajnik, Ruiz Mesa, gospodaril v notranjosti proračuna z \$75.000.000.

POHABLJENEC JE USMRTEL ŠPIRITISTKO

Obljubila mu je, da ga bo z raznimi copernijami ozdravila ter je izmčila iz njega nad petsto dolarjev.

V Brooklynu je živela Mrs. Palmira Sabala, ki se je pečala s špiritizmom in klicanjem "mrtvih". Danes je pa tudi ona mrtva.

Usmrtil jo je pohabljeni Lawrence Collin. Ustrelil je njo in nevarno ranil njenega moža. Collina so aretirali.

Collin si je pred leti poškodoval pri neki nesreči nogo, in zdravniki so izjavili, da ga ne morejo ozdraviti. Nato je prišel v stik z Mrs. Sabalo, ki mu je obljubila, da ga bodo ozdravili duhovi.

Štiri leta se je hotel "zdravit" v njeno stanovanje, toda noga ni bila nič boljša. Tekom tega časa ji je dal nad petsto dolarjev svojega težko prisluženega denarja.

Njene "molitve" so bile pa brez uspešne.

Prejšni teden se je odpravil Collin v Philadelphijo in kupil revolver. V četrtek zvečer je potikal na vrata Mrs. Sabade, in ona mu je odprla.

Takoj mi daj petsto dolarjev nazaj! — je vzkliknil. — Moj denar si vzela, pomagala mi pa nisi. Če mi ne daš denarja, te bom ustrelil.

Mrs. Sabada se je smejala in skušala zapreti vrata, Collin je pa potegnil revolver ter oddal dva strela, nakar je odšel po stopnicah in srečal njenega moža. Tudi narij je oddal štiri strele ter ga nevarno poškodoval.

Policija je morila le s težavo spravila na policijsko postajo.

LETALCEV PES UBIT

STAMFORD, Conn., 6. junija. — Spot, najbolj priljubljeni pes Harolda June-a, tovariša admirala Byrda na poletu na Južni tečaj, ne bo navzoč tukaj, da pozdravi svojega gospodarja, ko se bo vrnil z južga. Psa je namreč ubil pred kratkim neki avtomobil pred njegovim domom. Letalec ne ve še, kakšna izguba ga je doletela. Spot je bil zelo ljubeč prepelčar.

ILEANA SE ZOPET MOŽI

BUKAREŠTA, Romunska, 6. jun. Semkaj so dospela poročila, da je princesinja Ileana zaročena z nekim bogatim Angležem, s katerim se je seznanila tekom svojega zadnjega potovanja v Egipt.

AMERIŠKA LEGIJA V ATENAH

ATENE, Grška, 5. junija. — Kabinet je na včerajšnjem sestanku sklenil dovoliti Ameriški legiji poseben prostor v središču Aten. Tam bo postavila Ameriška legija svoje poslopje.

SOVJETSKI LIST POROČA O NAPREDKU V KITAJSKI

LONDON, Anglija, 6. junija. — Sovjetski list Pravda je priobčil številne članke, v katerih razpravlja o sovjetskem napredku na Kitajskem. Daje se tudi pregled vjaškega in političnega položaja na Kitajskem. Glasi se, da guerilla-vojevanje dobro napreduje in da je splošni položaj zelo ugoden za namene ruskih agitatorjev.

ARABCI BODO DOBILI VEČJE SVOBOŠČINE

Palestinsko prebivalstvo bo imelo štirideset zastopnikov, med njimi jih bo šest, ki bodo zastopali Žide.

ŽENEVA, Švica, 6. junija. — Anglija namerava dati v najkrajšem času Palestini reprezentančno vlado, in prvi korak v tej smeri bo ustanovljenje zakonodajnega sveta.

Tozadevno poročilo bo objavil vsaki komisar za Palestino, kakor hitro bodo končana zaslišanja Lige narodov glede spora med Židi in Arabci.

Vsakih 25.000 Palestincev, bo imelo pravico do enega zastopnika. Potemtakem bodo imeli Židje šest zastopnikov, 34 pa Arabci in kristijani.

Ugledni mohamedanski krogi so mnenja, da bodo Arabci sprejeli vse, kar jim bo nudila Anglija, toda nobena angleška odredba ne sme ogroziti njih ideala — namreč ustvarjenja suverene palestinske države.

Ligina mandatna komisija bi brez ugovora odobrila ustanovljenje palestinskega parlamenta z zakonodajnimi pooblastili, a le pod pogojem, da bo Anglija tudi v bodoče upravljala palestinske zadeve.

JULIANA BO ODSLA NA NORVEŠKO

HAAG, Holandska, 5. junija. — Kraljica Viljemina in njena hčerka, princesinja Juliana, bosta odpotovali 15. junija na Norveško na šestdnevni obisk. Pričakovati je, da se bo princesinja kmalu poročila, in sedanja obisk ima baje namen, da se seznani s kakim škandinavskim princem. Dvor noče razpravljati o tej zadevi ter je izjavil, da namerava odpotovati na sever radi svojega zdravja, ki je baje zelo nepovoljno. Princesinja pa bo šla z materjo.

ANGLIJA NOČE KOMPROMISA

Angleška vlada bo uvedla še ostrejšo odredbo, da zatre gibanje za civilno nepokorščino. — Anglija bo kos položaju.

SIMLA, Indija, 6. junija. — Poročevalec United Press je izvečel iz zanesljivega vira, da nima angleška vlada v Indiji nobenega namena, da bi sklepala kak kompromis s Mahatmo Gandhim in da bo uvedla bolj stroge odredbe za zatrtje civilne nepokorščine.

Angleška vlada v polni meri spoznava, da je sedanja vstaja resnega značaja. Prepričana pa je, da bo vojaštvo, ki ga ima sedaj v Indiji, kos vsaki situaciji.

Gandhi dosedaj še ni popolnoma izvedel svojega programa za civilno nepokorščino. Dosegel je le toliko, da se ljudstvo ne pokori postavam, in da je sovražno vladi.

To pa nikakor ne bo prineslo Indiji samovlade, pač se pa znajo iz tega roditi nasilja in boji.

V raznih delih Indije so razkrili tovarne za izdelovanje bomb. Vlada je izsledila več zarot, kojih namen je bil bombardirati železnice.

Vlada se bo v vseh oziirih držala ustavnih določb ter upa rešiti indijski problem na angleško-indijski konferenci, ki se bo vršila jeseni v Londonu.

Bojkot angleškega blaga, posebno bojkot angleškega bombaža, je doslej škodoval trgovskim interesom. Vlada je pa pričakovati, da bo ekonomska postava zdrobila bojkot, kajti Indija ne more prodajati, če ne kupuje, in vsled tega bo sama največ trpela.

Nepostavno pridobivanje soli, ki ga je začel Gandhi, ni popolnoma nič zmanjšalo vladnih dohodkov.

ARETIRANI KOMUNISTI

BUKAREŠTA, Romunska, 6. jun. Policija je razkrila obširno komunistično organizacijo v Besarabiji ter aretirala več kot sto ljudi. Aktivnosti komunistov so se skrivale pod trgovsko masko.

EKSPLOZIJA V ELISABETH, N. J.



V Elizabeth, N. J., je v Allied Tar and Chemical Works eksplodiral tank, v katerem je bilo 500 galon nafte. Požar, ki je sledil eksploziji, je uničil petnajst poslopij ter povzročil za \$750.000 škodo.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRA H PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.30
"	2500	\$ 46.00	"	500	\$ 27.40
"	5000	\$ 91.00	"	1000	\$ 54.25
"	10.000	\$ 181.00			

IZPLAČILA V DOLARJIH:

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodite v dinarjih lraah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam. sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Telephone: Barclay 6389

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
218 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja let. v Ameriki	Za New York za celo leto	\$7.00
En leto velja let. v Evropi	Za pol leta	\$3.50
En leto velja let. v Evropi	Za celoletno za celo leto	\$7.00
En leto velja let. v Evropi	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni deli in pravniki.

Dopolni besedila in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 218 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878.

"Glas Naroda"	
En celo leto velja let. v Ameriki	Za New York za celo leto
En leto velja let. v Evropi	Za pol leta
En leto velja let. v Evropi	Za celoletno za celo leto
En leto velja let. v Evropi	Za pol leta

ŠTEVILKE, KI NIČESAR DOBREGA NE OBETAJO

Evropa ima v sedanjem času pod orožjem in v rezervi dvajset milijonov vojakov.

Proti zaključku svetovne vojne, ko so poslali na bojišče vse, kar je moglo hoditi, jih ni bilo več kot petnajst milijonov.

V to število je bilo vstetih tudi dva milijona ameriških vojakov, ki v današnje številke niso vsteti.

V mnogih državah se je vojna sila izza svetovne vojne popolnoma predrugačila.

Do meseca novembra leta 1918 je imela Nemčija najpopolnejše organizirano armado, dočim je danes njena armada po številu in opremljenosti najslabša.

Francija je danes najmočnejša vojaška sila na kontinentu.

V mirnem času ima na razpolago z rezervami in kolonijalnimi četami vred nad štiri milijone petstotisoč vojakov. Njena artilerija ima nad šeststo baterij, infanterija ima na razpolago trideset tisoč strojnih pušk in tritisoč tankov. Poleg tega ima tudi pettisoč aeroplanov.

Sovjetska Rusija pa Francijo prekaša, ker ima z rezervami vred nad šest milijonov vojakov.

Anglija ima v mirnem času 186,000 mož pod orožjem. V slučaju vojne pa zamore poslati na bojišče brez pomoči dominijev dva milijona vojakov.

Za Italijo so naslednje številke: v mirnem času 338,000 mož, v vojnem pa 3,500,000; 450 lahkih in težkih baterij; 1160 aeroplanov, 4000 strojnih pušk.

Japonska ima v vojnem času pod orožjem 235,000 mož, v vojnem času jih pa zamore spraviti skupaj nad štiri milijone.

Pa tudi manjše države so do zob oborožene.

Poljska ima tisoč aeroplanov, skoro tristo tankov, v bojnem času pa lahko pošlje na bojišče dva milijona petstotisoč vojakov.

Ne dosti manj je pripravljena Čehoslovaška za slučaj vojne, namreč z 1,250,000 vojakov, 150 baterijami, 120 tanki in 800 aeroplani.

Ena najmočnejših med malimi državami je Jugoslavija ki ima neprestano pod orožjem dvesto tisoč mož, dočim jih zamore spraviti skupaj v slučaju vojne nad dva milijona.

Nadalje ima 180 lahkih in 42 težkih baterij, 50 tankov, 492 aeroplanov, 3200 lahkih in 756 težkih strojnih pušk.

Avstroogrska je imela v svojih najbolj sijajnih časih petdeset generalov, dočim jih ima Jugoslavija stopetdeset.

Romunska lahko mobilizira milijon vojakov; Belgija, ki ima deset milijonov manj prebivalcev kot Romunska, pa sedemstotisoč.

Iz teh števil je razvidno, da bo pošteno zagrmelo v Evropi, kadar bo zagrmelo.

Zanimiv samomorilec.

V Zagrebu je izvršil samomor brezposelni knjigovodja Ivan Frölich. V svojem stanovanju se je ustrelil v levo senco. Njegov sosed je čul strel in je takoj poklical rešilno postajo. Samomorilec so odpeljali v bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Ker je močno naraven, so mu zdravilski prihodili še dva ali tri dni življenja, ker je bila rana smrtna. Na veliko začudenje zdravnikov je pa samomorilec prišel naslednji dan sam k previjanju in je pel ter se šel. Bil je dobre volje, samo na vprašanja ni hotel odgovorjati. Drugi dan se je njegovo stanje poslabšalo in opozorili so ga. Kmalu se je pa zopet zavedel in udaj lahko govoril. Tako vič med življenjem in smrtjo se vedel in goščal se mu bliža konec.

Strašen samomor.

Te dni je skočil pod brzovlak pri Karlovcu trgovski pomočnik Viljem Benkszart. Mladenič je prišel po Senjski cesti ter čakal pri spuščenih zapornicah vlaka. Ko je brzovlak privozil, je samomorilec ne nadomna skočil čez zapornico pod lokomotivo, ki ga je zagrabila, vlečica okoli 50 metrov s seboj in strahovito razmesarila. Samomorilec je opazil sofer, ki je čakal z avtom pred zapornico, pa samomora ni mogel preprečiti. Pod samomorom je fant vrzel proti histriko z listi nani in nekaj denarja. V listnici je bilo tudi pismo, v katerem je pisal, da ga preganjajo zlobni ljudje in da mora v smrt. Nesrečni mladenci je bil nekoliko slaboumen, in zdelo se mu je, da ga vsi preganjajo.

Iz Jugoslavije.

Mlad obupanec v valovih Drave.

13. maja okrog 13. so pešanti čez Dravsko brv videli molet izpod brvi glavo človeka, ki je visel spodaj pod brvjo na železni traverzi. Obveščena stražnika sta pohitela na lice mesta. Tam je stal na brvi mesarski pomočnik Matevž Klavž, ki je izpovedal, da je možakar pod brvjo 25-letni brezposelni samski delavec Ludvik Ozmič iz Peka.

Vključ vsemu prigravljaju obupanec ni hotel izpod brvi, zaradi življenske nevarnosti pa ni bilo mogoče, ga s silo rešiti iz položaja. Med tem je nesrečnej — bodisi prostovoljno ali ker so ga zapustile moči, — padel v Dravo in izgini v valovih.

Sila nevihta v severni Dalmaciji.

Iz Biograda na moru poročajo o silni nevihti, ki je divjala nad severno Dalmacijo. Ze zgodaj v jutro so se pojavili na nebu temni oblaki, ob močnem grmenju. Ko pa se je vihar nekoliko pomiril, se je v vilja ploha, pomešana s točo, debelo kakor orehi. Nevihta je trajala od devetih dopoldne do ene popoldne. Na pešanih krajih je nalič odnesel skoraj vso zemljo, tako da ta teren ni več sposoben za kake kulture. Vinogradi so uničeni, oljke polomljene in obrambni zidovi odneseni. Voda je poplavlila kleti in napravila mnogo škod. Letina je skoro popolnoma uničena. Obširna uprava je o katastrofi obvestila barško upravo s prošnjo, da se škoda komisijončno oceni. Enaka nesreča je zadela tudi Poljane in Baratul na otoku Pašmanu.

Kobilice v zetski banovini.

Iz Stolca javljajo, da so tamkaj organizirali veliko borbo proti ogromnim rojem kobilic, ki pustošijo pokrajino. Na čelu tega pokreta je šef filološkega zavoda Popović, dočim pa mu je med drugim tudi sreski referent Lukič iz Mostarja. Kobilice uničujejo s pomočjo petroleja in neke vrste karbolne kisline. Glavna težkoča pri tem pa je dejstvo, da je na razpolago premalo gmočnih sredstev. V to svrhu je bilo voltranih namreč samo 12,500 dinarjev.

V spanju se je zadušil.

19. maja je čudne tragične smrti umrl v Somboru šef tehničnega oddelka na sreskem načelstvu Davir Mandić, rodom iz Sarajeva. Ko se je vrnil nekaj popoldne, domov, in legel v posteljo, je pričel čitati knjigo. Pri tem je pušil cigareto in končno zaspal. Še tleca cigareta mu je padla na odojo in vnela se je posteljina, ki je požela tleca. Ko je bil Mandić že skoraj popolnoma ommamljen, se je za trenutek zbudil in hotel skočiti proti vratom. Bil pa je tako omamljen, da se je zgrudil na tla, preden je prišel do vrat. Zjutraj so ga našli mrtvega. Na telesu je imel več nevarnih opeklin.

Skupščina banaških mlinarjev.

29. maja dopoldne se je vrsila v Val. Bečkereku zlo uspešna skupščina banaških mlinarjev pod predsedstvom Jakoba Vebra. Zborovali so razpravljali o položaju mlinarjev, zlasti glede na tekočo krizo jug. kmethjstva. Sprejetih je bilo več sklepov o tarifah v posameznih mlinskih.

Izum Sarajevčana.

Iz Zagreba poročajo, da so te dni delali poskuse z aparatom, ki ga je izumil Sarajevčan Legina, revizor železniških strojev. Priprava je takaka, da ujame vsako iskro iz dimnika lokomotive. Poskus se je obnesel nad vse pričakovanje dobro.

Dekle je ugrabil.

Iz Sombora poročajo o zanimivi razpravi pred tamošnjim okrožnim sodiščem. Šlo je za ugrabljenje dekletke. Pred sodišči so se morali zagovarjati sofer Andrej Brčić in tri ženske. Obtoženi so bili, da so 6. januarja ugrabili služkinjo Julijo Balihota iz Torže. Odvedli so jo baje siloma v avtu. Osumljeni so takoj trdili, da služkinje ni bilo treba s silo odpeljati, ker je sama prostovoljno na povabilo stopila v avto. Zaslili so tudi služkinjo, ki se je v svojih izjavah vedno bolj zapletala, dokler ni primala, da je soferja ocvadila, ker se je bala matere. Šla je pa z njim prostovoljno. Vsi štirje osumljeni so bili oproščeni.

Smrt morilke v ječi.

Lani je vzbujala veliko pozornost razprava proti morilcem kmeta Mihel Szabo iz Starega Bečaja. Umočil ga je na prigovor njegove matere njegov sin. Pri umoru mu je pomagal tudi zet. Mati je bila pred novosadskim sodiščem obsodjena na 20 let ječe. Prepeljali so jo v kaznišnico v Lepoglavi, kjer je pa pred dnevi umrla.

Oče 11 otrok.

Pred dnevi smo poročali o srečnem četu v Banatu, ki je dobil 12 otroka. Iz Krive Bare pri Vršču pa poročajo, da se je tamošnjemu kolonistu Stevanu Čubrilo rodil 11 otrok, ki je obenem 11 deček. Srečnejše je prosil oblasti, naj posredujejo, da bo 11 otroku bočer kralj. Čubrilo je star 35 let, njega žena pa 36 let.

Obsodjena čarovnica.

Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu se je vršil proces proti čarovnici iz Foče Andji Marič. Obtožena je bila, da je zdravila umobolnega 20-letnega Marka Kulića in povzročila njegovo smrt. P. o. obtožnici je baba Andja izganjala vrage iz umobolnega Kulića na prav strašen način. V sobi, kjer je izvršila nenavadno operacijo, je zanesla ogenj. Nato je ukazala pomočnikom Luki Pavloviću in Stjepanu Raševiću, naj primeta nesrečnejša za roke in noge. Dvignila sta ga in ga držala napel gola nad ognjem. Plamen ga je objel okoli trebuha in ga žgal, da je nesrečni tulj in javkal. Med tem ga je čarovnica tepla s šibo po golih podplatih. Nato je Kulića namazala po trebuhu z neko maslo. Vse to ni pomagalo, nesrečni umobolnik je naslednji dan umrl. Okrožno sodišče je čarovnico obsodilo na šest tednov strogega zapore, njena pomočnika po vsakega na tri tedne zapore.

Samomor radi žene.

Iz Osijeka poročajo, da so našli mekarjki, ki prihajajo zjutraj v mesto poleg železniške proge strašno razmesarjeno možko truplo. Glava mu je bila odtrgana, kakor bi jo odsekali s sabljo. Mekarji so obvestili policijo, ki je poslala na lice mesta komisijo, ki je ugotovila, da gre za samomor. Poleg trupla so našli dokumente, da je samomorilec 35-letni sodarski pomočnik Dragutin Svoboda. V denarnici je imel še nekaj denarja. Policija je uvedla preiskavo, ki je ugotovila, da je stanoval Svoboda v Osijeku v svoji hiši, kjer je stanovala tudi njegova mati in njegovi otroci. Njegova žena je pa odpotovala nedavno v Argentino. Svoboda je tako užalostilo, da je izvršil samomor s tem, da se je vrzel pod brzovlak.

Drzen rop na cesti.

Iz Sombora poročajo o drznem ropu v sredi mesta. Somborski trgovci Simon Ries je šel po polnoči na kolodvor, da bi se odpeljal v Novi Sad. V ulici Kralja Petra sta ga napadla dva neznanca, bolje oblačena možka, in sta mu odvzela ves denar, ki ga je imel pri sebi. Zagrozila sta mu s samokresom in ga gnala nazaj v mesto. Trgovci je naznanil drzen napad, policija roparev še ni izsledila.

Trdovraten samomorilec.

V neki ulici v Vršču si je prerezal žile v samomorilnem namenu 57-letni Nika Konstantinov. Nesrečnejša so prepeljali v bolnico. Vzrok samomora je njegova neozdravljiva bolezen. Konstantinov si je zdaj že tretjič skušal vzeti življenje, pa tudi to pot se mu je ponesečilo. Prvič se je ustrelil v prsa, pa je ozdravel, drugič se je pa obesil, pa so ga tudi še pravočasno sneli z vrvi.

Strah pred bedačnostjo.

Iz Subotice poročajo, da je izvršil samomor tamošnji ugledni posestnik Aleksander Jakovljevič. Pred leti je bil skoro milijonar, zaradi slabe konjunktore je pa izgubil toliko premoženja, da je moral prodati večji del posestva. Zaradi katastrofalnega padanja cen žita se je pa bal, da bi izgubil še to, kar mu je ostalo, in se je obesil. Zapustil ni nobenega pisma, svojim sosedom je pa večkrat rekel, da se boji, kako bo letos z letino in da ta slabe letine ne morel preživeti.

ARGENTINA — PEKEL EVROPSKIH DEKLET

Nedavno so skoro vsi evropski listi poročali o tihotapstvu evropskih deklet v Argentino. Pod vtišom obtožb v tisku je argentinska policija sklenila nastopiti energično proti zvoduhom in trgovcem z dekleti. V raznih središčih trgovine z dekleti je napravila nepričakovano preiskavo in rezultat je bil presenetljiv. Samo v Buenos Airesu so našli 1500 evropskih deklet, ki so bila zadnje čase prodana v javne hiše. Ena javna hiša v Buenos Airesu je bila maskirana kot židovska sinagoga.

Večina evropskih deklet je iz Nemčije in Poljske in v Argentino so jih pošiljali večinoma preko Bordeauxa s ponarejenimi potnimi listi. Argentinska policija je aretirala že okrog 400 zvodnikov in trgovcev z dekleti. Gre za člane dobro organizirane družbe, ki je imela pravo borzo deklet, na kateri so bele sužnje notirale približno tako, kakor vrednosti papirja na navadni borzi. Argentinska vlada je sklenila sporazumno z vlado republike Urugvaj poslati evropskim vladam noto s prošnjo, naj se bolj zanimajo za trgovino z dekleti in pripomorejo k zajezitvi zla, ki je najsmotnejši madež na civilizaciji človeštva.

Težka nesreča na Dravi.

Iz Osijeka poročajo, da so tjakaj prispeli dijak iz Požege na izlet. Bil sa pod vodstvom dveh profesorjev. V soboti so si ogledali osijsko industrijo. V nedeljo pa tudi neko tovarno in velesej. Kosili so v šoli in popoldne so si hoteli ogledati še dirke. Profesora sta dijaka rekla, da se ne sme nihče oddaljiti po kosilu od šole. Trije dijaki in sicer Jos. Smidt, Zlatko Dobričević, in Vladimir Mengel so pa kljub prepovedi odšli in si izposodili čoln ter se vozili po Dravi. Hoteli so se prepeljati na drugi breg in se tam kopati. Močan tok jih je zanesel proti dvema vlačicema na barmjski strani. Vse tri je vrгло iz čolna med vlačica. Prisotni čolnarji so rešili dva dijaka, dočim je Smidt utonil. Bil je 15 let star in sin ekonomista iz Kule. Trupla niso našli.

Eva, stara 114 let.

Iz Subotice poročajo, da živi tam neka Eva Novak, ki je dopolnila ravno svoje 114. leto. Popolnoma je oslepla in sliši tako slabo, da je zelo težko govoriti z njo. Imela je 11 otrok. Subotice se svoj živ dan ni zapustila. Dobro se pa še spominja revolucije iz leta 1848 in roparskega paglavarstva Madžarja Sandora, ki je postal med ljudstvom pravi junak in legendarna osebnost. Že 10 let ni zapustila svojega stanovanja, ne zna pisati ne brati in nima pojma o iznajdbah tega stoletja. Ima se velik tek in namo eno željo, da bi še dolgo živel.

2000 let star grob.

V neki vasi Struge so našli kmetje star grob. Poklicali so strokovnjake, ki so ugotovili, da je grob star nad 2000 let. Pokrit je bil s težko kamenito ploščo.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik
od 8.30 dop. do 6.
popoldne.

Za večjo udobnost
svojih klijentov, vsak
podeljek do 7. ure
zvečer.

Poslujemo se vsi brez izjeme,
te stare in stanovitne domače
banke.

PLAVAJOČE GLEDALIŠČE

22. aprila je bila podpisana v Weimaru pogodba o gledališki ladji, ki nastopi 1. avgusta svojo prvo pot okrog sveta. Ladja je bila zgrajena v hamburški ladjedelnici in imenuje se "Pro arte". Zgrajila jo je hamburška parobrodna družba Steche, ki je hotela prvotno zgraditi samo kabaretno ladjo, ki bi posejala vsako leto kopališča in letovišča Severnega in Baltičkega morja. Parobrodna družba se je obrnila lani na 60 ravnateljstev morskih kopališč z vprašanjem, ali bi imela interes na tej stvari. Ravnateljstva naj bo pokazala interes s tem, da bi položila primerno kaveljo. Proti pričakovanju so se odzvala razen dveh vsa ravnateljstva. To je dalo parobrodni družbi pobudo, da je prišla zadevo od drugega konca. Sklenjeno je bilo zgraditi večjo ladjo, na kateri bi bilo plavajoče moderno gledališče, ki bi ne potovalo samo po Baltičkem in Severnem morju, temveč po vsem svetu.

Gledališka ladja ali plavajoče gledališče bo delalo svetovno propagando za Nemčijo in bo dobivalo podpiro od vse Nemčije. Velike banke so že obljubile stalno denarno podporo, hamburški senat je vzel pokroviteljstvo nad plavajočim gledališčem in kulturni kapitan ladje bo weimarski intendant dr. Ulrich. Ladja ima v srednjem delu veliko gledališko dvorano, v kateri je v parterju 500 sedežev. Oder je 12 m širok in 9 m globok. Kulis sploh ne bodo rabili, ker jih bodo projecirali na oder v barvah. Gledališka ladja bo pravo ljudsko gledališče in igrali bodo samo nemške komade. Posadka šteje 22 mož, igralcev in uslužbencev gledališča je pa 24.

Poleg gledališča je na ladji dvorana za predavanje, razstavnih prostorov za umetnostno industrijo in velika pivnica. Ladja bo imela tudi knjižnico, za katero so nemški založniki darovali že 10,000 knjig. Tovarne gramofonskih plošč so darovale 6000 najboljših plošč tako, da bo plavajoče gledališče tudi v tem pogledu dobro založeno. Gledališka ladja odpluje iz Hamburga in se ustavi najprej na Holandskem, od koder krone v Anglijo in Ameriko. Prva vožnja bo trajala 18 mesecev. V vsakem pristanišču se bo mudila ladja pet dni in povsod priredi popoldne predstave za deca, zvečer pa velike predstave za odrasle.

Peter Zgaga

— Kaj dela naš bolnik? — je vprašal zdravnik.

— Umri je, gospod doktor.

— Mar ni jemal mojih zdravil?

— Seveda jih je, gospod doktor.

— Morda jih je vzel preveč?

— Ne, gospod doktor.

— Torej jih je vzel premalo.

*

Dobričina Ribničan je prvič v življenju videl morje. Izrabil je prihranjenih vožnje, da napravi tridnevni izlet na obalo oceana. Prispel je tja zvečer med plimo, ko so valovi veselo pljuskali ob pomol. Kako prekrasno, kako mogočno je bilo morje!

Ribničan bo pripovedoval vsem sosedom v domačem kraju ki morja še niso videli. In da bo njegovo pripovedovanje bolj držalo, jim pripravi steklenico morske vode, pa naj pokušajo.

Kupil je steklenico, jo napolnil z morsko vodo in jo hotel zamašiti, ko se mu je približal in ga nagovoril šaljevec, ki ga je opazoval od daleč, kako je nalival v steklenico morsko vodo.

— Hej, prijatelji! Morske vode ste natočili v steklenico, katero držite v roki?

— Ja, gospod.

— Toda če se ne motim, ste pozabili vodo plačati.

— Kaj jo je treba plačati?

— Pa menda vendar ne mislite, da jo vam dam zastonj?

— Kaj ste vi lastnik morja?

— Seveda.

— Pa oprostite, nisem vedel. Koliko pa stane steklenica te vode?

— Petdeset krajcarjev.

— Evo jih.

Ribničan se je vrnil v prenočišče in postavil steklenico na nočno omarico. Postavil jo je pa preveč na kraj in ko je v sarjah zamahnil z roko, jo je vrgl na tla, da se je razbila.

Drugi dan je šel na obalo z novo steklenico. Bila je osekla, morje je upadlo. Ribničan je debelo pogledal, kajti tam, kjer je bila prejšnji dan voda, se je našel zdaj pisek. Ves presenečen je zašepetal:

— Glej, glej, dedec je pa napravil od vseh dobro kupčijo. Liter po petdeset krajcarjev, to se že lepi denarici!

*

Neki čevljar se je rad širokoustil, da je junak od pete do glave in da se ničesar na svetu ne boji. Imel je pa prijatelja, ki je hotel njegovo junaštvo preizkusiti. Nekega dne je poslal k njemu sosed z obvestilom, da je umrl in da naj pride stražiti njegovo truplo.

Zvečer je vzel čevljar vrečo koplja, šila, klavido in nekaj starih škarpov, pa se je napolil v stanovanje mrtvega tovariša. Slednji je ležal iztegnjen nepremično na postelji.

Čevljar je izrazil tovariševim sosednikom sožalje, potem je pa sedel na svoji stoliček k postelji in začel navdušeno krpati stare čevlje, da bi mu noč hitreje minula. S kratkimi presledki je razbijal po podplatih že dokaj dolgo. Živi mrtvec je mislil, da je že prišel čas, ko je treba preizkusiti čevljarjevo hrabrost. Ne da bi se ganil, je spregovoril z zamolkim, izpremenjenim glasom:

— Kdor bedi pri mrlcu, ne krpa starih čevljev.

Čevljar je sedel nekaj časa nepremično držeč klavido nad čevljem, potem se je pa sklonil k živemu mrlcu in odgovoril:

— Kdor je mrtve, ne sliši.

In znova se je lotil dela.

*

Imate torej še vedno vročino in hudo žejo? — je vprašal zdravnik rojaka.

— Da, gospod doktor.

— To reč bo treba pregnati.

— Kar preženite mi jo, gospod doktor, toda samo vročino, žejo pa preženem sam.

*

Na Bowery, ki je bil nekoč eden najbolj siromašnih delov mesta New Yorka, je umrlo te dni več oseb vsled zauživanja strupenega alkohola.

To so najbednejši med bednimi, ki iščejo v pijaci pozabljenje.

Prohibicija pa velikodušno poskrbi, da ga najdejo zavedno.

*

Iz vladnih statistik je razvidno, da je število brezposelnih zopet naraslo.

Navzlic temu je pa Amerika še vedno najbogatejša dežela na svetu.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI
VESELICE,
ZABAVE
OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PIERRE HAMP:

GOSPODIČNA LJUBICA

Josef Debatel je zaslužil do leta 1920 mnogo denarja v svoji veletrgovini s galanterijskim blagom; denarnice, aktovke, ročne torbice, predmete, katere je prej uvažala Francija izključno samo iz Avstrije, so začeli med vojno izdelovati. Parizu z velikim dobičkom. Debatel je bil kakor večina trgovcev v času blagotanja radodaren. Osredčeval je svojo ženo, obenem pa še nekaj drugih. Gospa Regina Debatelova se je smejala svojim prijateljicam, če so jo opozarjale na možnost možne nezvestobe.

— Mož moj, — jim je odgovarjala, — je resno udan samo meni. Ničesar mi ne odreče.

Ljubila je razkošje bolj kakor ljubezen. Obrat šestdeset mesečno v trgovini s finim galanterijskim blagom se je pa nenačoma skretil. Debatel je postal v trgovini marljivo, obenem pa zvestejši sodelavcu dječemu ognjilcu, dokazujočemu, da je res globoko udan svoji ženi, ker ga je tolažilo v nesreči namo njeno prijateljstvo. Toda čim nežeja je bil on, tem osornejša je postajala ona. Delala mu je:

— Prej nisi ugovarjal mojim utemeljenim željam, kajti denar sem trošila samo zato, da bi delala čast s svojim toaletami. Nimaš mi kaj očitati. Zakaj si postal naenkrat tak skopuh?

Debatel je opustil vse ljubice in pripravljen je bil dati se ocarati po svoji ženi, lepo račeni in rejeni. Ker je bil vajen hitro prilagoditi se razmeram, je zdaj branil zakonsko ljubezen:

— Če se bova morala v gospodinjstvu unalo omejiti, ne bo najina sreča nič manjša, kajti razmere so zdaj take, da se bom lahko bolj posvečal tebi.

Madame Debatelova je pa imela svoje muhe. Odgovorila je energično:

— Mojih izdatkov ni mogoče znižati. Saj nikoli nisem imela več nego sem potrebovala.

Debatel ji je lepo pametno pojasnil, da je to trgovska kriza in da ga niti sedanj položaj n največji varnosti, da se preskoči doba težkih plačil in nobene prodaje.

— Ne morem od svojega blagajnika zahtevati preveč tisočakov mesečno za svojo osebno potrebo, ko sem pa moral prositi ravnatelja, ki ima mnogo denarja v mojem podjetju, naj do konca leta ničesar ne dvigne. Ta mož bi mislil, da nočim denar v hranilnico, a če bi tudi on tako storil, bi bili izgubljeni.

Debatel je hrepel po domačem miru, a zdaj, ko je spoznal, da ne more, bi bil rad zatekel v udobno zatišje. Toda baš zdaj je postala madame Debatel strupena. Najhujša nevihta je bila onega dne, ko ji je dejal, naj bi vsaj nekaj časa hodila peš, če ji celo zdravnik priporoča izprehode. Debatel ni vedel, kako strašno more biti ženska zaljubljen v avtomobil. — Obraz madame Debatel mu je to povedal. Še nikoli ni videl njenega obraza tako nagubnega in bledega. Prvič v življenju je bila potirta in žalostna. Hči edinka, bogato omožena, je obojevala dragoceno toa-

let ne da bi ji pomagala v ljubezni, kajti nežna alkoli ni bila, temveč ker so jo v lepi obleki vsi občudovali in ker se je mogla nasaajati videc, kako grize ženske zavist. Največje njeno veselje je bilo, če je mogla s svojim smehom, nakitom in toaletami vzbujati zavist. Ta sladka ožlika krutosti naj bi ji bila zdaj onemogočena, nič več naj bi ne imela moči zbadať druge s svojim prestižem, temveč ona naj bi trpela prestiž drugih. Ta bridka preizkušnja jo je tirala v obup. In začel je Debatel dotlej neznan glas, poln mržnje. Kričala je:

— Raje umreti, nego hoditi peš. Debatel je čutil, da je to pravilno. Žena se ni hotela njemu na ljubo omejiti. Samomr ji je bil ljubši od skromnega življenja. Izjavila je:

— Če bi bil iskal ljubezni vedno samo pri svoji zakonski ženi, bi ji zdaj ne bilo treba pritiskati pečata bede. Kdor se hoče dobro zabavati, mora najprej zaslužiti za to dovolj denarja. Lump! Falot! Ne more! mi dati toliko, da bi dostojno živela. Hočeš moj nakit? Si ga upaš tudi: prodati, da potolažiš s tem denarjem svoje ljubice? Debatel se je končno presrečilo priti do besede in njegov glas je imel tudi nov ton, kajti bil je obupan.

— Pred letom dni še nisem vedel, kaj početi z bogastvom. Zdaj se krči, kajti po vsem svetu je gospodarska kriza. V tem prevratu je mnogo položajev, grozečih s pogubo. Delal bom in čakal boljših časov. Za to pa potrebujem zdravno srce. Ne lomi mi ga, sicer sem izpuščen.

Madame Debatelova je molče odšla. Debatel je ostal sam. Odšel je z doma, ker se je bal zagledati znova ta obraz s stisnjenimi usti, polnim sovraštva.

Ko je prišel pod drevje na Champs Elysees, je začutil silno utrujenost, čeprav je imel za seboj prav za prav samo domače stopnice. Sedel je na bližnji klopi in opazoval: pariske bogataše, vozeče se mimo v krasnih avtomobilih. Nikoli ni razmišljal o bedi. Videl je v luksuznih avtomobilih čame in gospe raznih narodnosti, mnoge je poznal osebno. Razmišljal je: velika razlika med ljudmi ni v tem, da so bili rojeni v raznih delih sveta, temveč v tem, da jih je postavila usoda na različne stopnje bogastva. American, Kitajec in Francoz, lastniki enakega števila milijonov, so si enaki. Zemljepisno merilo pozna razne narode, merilo vrednosti pa pozna samo dva naroda: bogate in revne.

Gospodična Ljubica, gredoč mimo na svojem vsakdanjem izprehodu, je prekinila Debatelovo modrovanje:

— Šest mesecev nisein imela sreče videti vas, in nikoli bi ne bila mislila, da vas srečam v času, ko ste tako slabe volje.

Debatel je postal uljuden napram svoji davni prijateljici. Ne srečnemu človeku je lažje biti obziren. Dejal je:

— Nisem vas iskal, ker sem mislil, da ste srečni. Če bi me bili pa potrebovali, bi me bili lahko poklicali.

Opričela se je te priložnosti: — To rada slišim, časi so za nas slabi. Vsi prijatelji zatrjujejo, da morajo varčevati. Težko je ženski ostati šik, če mora čakati, da pride gospod, katerega uživa mesec dni, pa že tarna, da mu je to predrago. Naš poklic je težak. Edina naša tolažba je še, da ravno go nekateri možiki s nami lepo. Tudi vas sem imela vedno rada zato, ker tako lepo ravnate z ženskami.

Gospodična Ljubica, ki se je pisala v resnici Klara Thurner, je bila Debatelu celih šest mesecev strastna ljubica. On je bil kavalir, ona pa v svojih zahtevah ni šla predaleč. Zdal si je pa mislila:

— Zdal bom zahteval od njega nekaj denarja. To bo pravično. — Bogat je in po pravici rečeno mi je dolžan.

Bila je tudi zelo dražestna. To lepo dekle je postalo prostitutka samo zato, ker jo je že od mladih nog strašno mikalo skakati na lesene konjčke vrtljake. Tej strasti je žrtvovala skoro vse svoje skromne prihranke delavke, izdelujoče biserne diademe. Ko so jo nekako na Place Pigalle med ljudsko veseliko vso obupano spodili z zabavišča, ker ni imela denarja, je lastnik vrtljaka opazil njeno rdečo lica in okrogla meča in takoj je je porudil tri franke, če se bo pri njem vrtela ves dan. Ta zabavni mož je dobro vedel: če bo tako lepo dekle ves dan sedelo na njegovem vrtljaku, bo tudi mladi in stare gospe mikalo zavrteti se. Ljubitelji lesenih konjčkov so jo pa začeli kmalu vabiti še drugam. Znala si je izbrati vedno pravega, hodila je s kavalirji po nočnih lokalih in koncala je kot plešalka neke restavracije na Champs Elysees, ki jo je dobro hranila, to da slabo honorirala. Gostje so ji doplačevali, kar je bilo premalo.

— Kaj ne zahajate več tja? — je vprašal Debatel.

— Vsak dan, toda to ni prijetno. Plešalci love in skubejo posetnice, me pa posetnike. Raje bi imela kaj drugega. Če bi bila bogata, bi ves dan šivala. Imela sem prijetne trenutke, ko sem stanovala v okraju Pigalle. S sedemnajstimi leti sem se sama preživljala. Vračala sem se zadovoljna s trga, ko me je mesar nagovoril "madame", ker sem nesla polno košarico sovčja.

— Vi bi bili dobra gospodinja, — je menil Debatel.

Gospodična Ljubica se mu je zahvalila za poklon:

— Govorite kakor župnik. Resen mož, ki bi se ne norčeval iz mene, to je moj ideal. Midva bi spadala skupaj, midva.

Debatel se je nekam bedasto smehljaj. Dejal je:

Z dražestnim dekletom si človek oddahne od skrbi. Povabila ga je kar naravnost: — To je odvisno samo od vas. Nisem razvajena in značaj imam. Zadovoljni boste.

Ko je bil v njeni mesečni sobici v ulici Colysees, se Debatelu ni zdelo vredno sporočiti domov, da se ne vrne. Tako hudo se mu je bila zamerila zapravljava in prepirljiva žena.

Ta slabše je potreboval sočutja, od kar se je čutil nesrečnega. Požal bi bil psa ali sploh poljubno domačo žival. Pri gospodični Ljubici ni izkal naslade, temveč utehe. S svojo ljubeznivostjo ga je morda zadržala, da si ni končal življenja. Samo nji se mora zahvaliti, da ni obupal. Dejala mu je:

— Tako potr in obupan si, leži, to ti prežene mračne misli.

Misleč, da ga dekle razume, je priznal:

— Kako si mogla uganiti, da sem tako zastrujen? Življenje zame ni več to, kar je bilo, ko sem jermal na izprehod sedem ali osem tisočkov in vabil svoje odjemalce v velike restavracije. 80.000 frankov sem zapravil vsako leto. Zdal bi ne mogel opraviti skupaj toliko denarja za svoje osebne potrebe. Trgovina z galanterijskim blagom gre slabo. Ničče noče kupovati. Odje-

malci ne plačujejo. Tvoja je dobra, ker nimaš nič opraviti s trgovino. Ona se smeje:

— Tvoja je dobra, ker nimaš nič opraviti s plesom. O, koliko takihle storil sem morala že poslušati v teh šestih mesecih! Govori se samo o starih znanjih, ki so najprej zapustili svoje ljubice, potem pa prodali njihove avtomobile. Avtomobil je zadnja ljubezen skrahiranega moža. Poruši se, Ročne torbice pojdejo zopet v promet. En dan se zaslužijo drugi dan pa zapravi. Smeje se vsem. Vesela misel premaga vse ovire.

Pod laskavimi besedami plemenite tolažnice je obupan Debatel sladko zaspal. To je bila ugodna priložnost za gospodično Ljubico, ki pa ni imela navade govoriti o svoji revščini, ki pa ni imela dovolj denarja, da bi plačala najemnino. Naj bo še tako malo v Debatelovem možništvu, to lahko vzame in priliori dvema stotakoma. Katera je odločil za njo na kamin. Ko je brskala po njegovih žepih, je padel robec na tla. Pogledala ga je, ker se je vedno zanimala za pete možkih čevljev in značke moškega perila. Vedela je, kakor izborne indicije so to za spoznavanje premoženjskih razmer. Na finem batistu sta bili dve luknjici.

Gospodična Ljubica je pokimala s svojo lepo svetlo laso glavico, ki je znala zelo dobro premagati svoje skrbi, ne da bi se kaj poznalo na skrbno negovanem obrazu. Otožna plešalka ne more imeti uspeha. Dve luknjici na žepnem robcu sta pričali o rodbinskih dramih.

— Madam se že poživlja na moža, — je pomislila. — Čelo za njegovo perilo se ne zmeni več.

Razprostrla je raztrgani robec na kolenu, vzela je iz svojega lepega poravnanege necesera iglo in polskala najtanjšo nit. Kot spretna šivilja je preganjala raztrgani batist čez kazalec. Nasmehnila se je končanemu delu, rekoč:

— Prav nič se ne pozna. Kakor nov je.

Potem je spravila robec nazaj v žep in zasepetala:

— Siromak.

On je smrčal.

Kobilice pri Strumici.

Iz Strunice poročajo, da se je v okolici pojavila velika množica kobilic. Kobilice se pri Strumici pojavijo vsako leto, vendar jih je letos izredno mnogo. Obiasti so ukrenile vse potrebno, da pokončajo to nadlogo.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove.

Uprava lista.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

15. junija: Ely, Minn.
22. junija: Duluth, Minn.
30. avgusta: Girard, Ohio.
21. septembra: SND, Cleveland, O.
12. oktobra: Cleveland-Newburg, O.

Naslov:
Sretozar R. Banovec,
442 National Ave., Milwaukee, Wis.

SLUŽBO IŠČEM!

Ker so premoženje zaprli za tri mesece ter ni mogoče dobiti dela v tovarni, bi šel rad delat na FARMO čez poletje, tukaj v Pa. ali v državo New York. — Kdor ima delo, naj piše na sledeči naslov:

Tony Medvešek,
547 Russell Ave., Johnstown, Pa.
(2x647)

VODNIKOVE

KNJIGE

za leto 1930

SC RAZPRODANE

Kdor jih hoče zdaj naročiti za leto 1931, naj nam pošlje \$1 in dobil bo knjige po pošti, ko bodo izšle.

Knjigarna "Glas Naroda"

100 LETNICA SMRTI

"RDEČA DEVICA"

Koncem maja je minilo sto let, odkar je bila rojena Louise Michel. Umrla je pred 25 leti in komunistična stranka jo reklamira zase z manifestacijami in proslavami. — Kajti Louise Michel se je prijel zgodovinski zdevček "rdeča devica". — Naravno je, da je v poveličevanju Louise Michel kot komunistke historični in stvarni anahronizem. Dejstvo je samo, da je bila Louise Michel revolucionarka in sicer resnična revolucionarka, ki ni poznala strahu in ki je imela tudi srce na pravem mestu. Bila je izredno krepkasta, plemenita in odkritosrčna ženska. Beda in krivica življenja sta tako veliki in obsežni, da ni čuda, če se upira rahločutno srce, posebno če je sredi bede in krivice. Lahko se človek zmoti v sredstvih in metodah, toda če dela vse iz prepričanja in plemenitega nagiba, je treba nasprotnika spoštovati in ceniti. Primer Louise Michel spada med one pojave, ki so dosegli svoj višek v Kristu. Maurice Barres, ki je najpopolnejša inkarnacija nacionalizma, je bil tako navdušen za "rdečo devico", da je hotel napisati njeno apologijo in da je potoval v njeno rojstno vas zbirat podatke, da bi napisal o Louise roman. Do tega pa ni prišlo, ker je umrl in zapustil samo gradivo, ki je bilo objavljeno v "Mercure de France". Grof Robert de Montesquiou opisuje Louise Michel takole:

"Izrazita in smešna postava, v kateri je pomešana koncencionalnost in svetost, prorokinja in vrag, stari učitelj, pop in pianist. Dr. Litre brez očal, bizarni Liszt pod malim črnim klobučkom, s sivimi kodri vikarja v kratki sutani z usnjenim pasom."

Tako je bila Louise Michel na stara leta, v mladosti je bila pa dražestna. Rojena je bila kot nezakonska hči grajske služkinje, oče je bil pa seveda grajski de Mathis, "poet in literat" chateaubriandovski, vrščekrni Voltairianec, slajen govornik in zelo lep ino". Nezakonsko dete je raslo osamljeno med domačimi živalmi in pticami. Živali je smatralo za svoje brate in že kot deklica je zbirala za siromašne ljudi denar in jestvine, kjer in kadar je le mogla. Pozneje je postala učiteljica v pariskem predmestju. Ko je umrl grajski de Mathis, katerega je oboževala, je hotela stopiti v samostan, da bi bila njegova duša zveličana, kakor jo sama priznava v pismu Viktorju Hungou Podpisovala se je Louise Michel de Mathis. Po grajskovski smrti je pa njegova rodbina izposlovala, da ji je bilo prepovedano podpisovati se z očetovim imenom, kajti kot nezakonska hči je smela nositi samo materino ime. To je izpremenilo rahločutno, mirno in pobožno Louise v zagriženo revolucionarko. Tako se pogosto rode najhujši nasprotniki družabnega reda. Tako se je pridružil svetnici v nji sam vrag.

Ko je izbruhnila 1871 v Parizu revolucija, je bila Louise Michel med prvimi na barikadah. Borila se je za komunio tako hrabro, da so jo stavili vodilni revolucionarji za zgled drugim. Ella je aretirana in ko je stala pred sodniki, je zaklicala: "Če niste strahopetci, me dajte ustreliti!" Ustrelili je pa niso, temveč so jo poslali z Rochefortom in drugimi vodilnimi revolucionarji na galeje v Novo Kaledonijo. Ko je bila 1. 1880 amnestirana in se je vrnila v Pariz, je nadaljevala anarhistično revolucionarno delo. Ona je bila tista, ki je vodila 1. 1883 ogorčene množice plenit bogate pekarnice. Zaslovela je kot organizatorka demonstracij, toda s tem v očeh ljudstva njen ugled ni prav nič trpel. Sam Clemenceau jo je večkrat posetil na njenem domu na Montmartu. Nekdo je našel pri nji na večerji moža, kateremu se je na prvi pogled poznalo, da je zločinec. — Ali veste, da je ta človek zločinec? — jo je vprašal Clemenceau. — Da, toda nazivla temu je lačen. — se je odrezala "rdeča devica".

Louise Michel je napisala v stihih in prozi deset knjig. Za svoje ostre govore in agitacije je bilo šeststokrat zaprta. Če pomislimo, koliko je storila s svojim nekončnim dobrim srcem in govorniškim talentom za resnično bedno in trpete, moramo priznati, da je v polni meri zaslužila, da se je Francozi ob stoletnici spominjajo.

ČEŠKI ZDRAVNIKI PROTI ZEILEISU

Čudodelni "zdravnik" v Gallsbachu, ki leči s pomočjo skrivnostnih instrumentov vse bolezni, je znan že po vsej Evropi. Pa ne samo da ljudje vedo zanj, temveč tisoci tudi potujejo v Gallsbach iskat zdravlja. Proti Zeileisovim metodam so nastopili že mnogo zdravnikov in te dni so jih obsodili tudi češki zdravniki. Društvo čeških zdravnikov je imelo namreč te dni zborovanje, na katerem je predsednik dr. Ostřil v uvodnem govoru naglašal, da se češko zdravništvo noče pečati s Zeileisom zato, ker bi smatralo njegove metode za nekaj novega v seznamu čudodelnih zdravnikov, temveč zato ker romajo tudi Čehoslovaki v velikih množinah v Gallsbach in ker verjamejo Zeileisu celo v zdravniških krogih v javnem interesu so se torej zbrali zdravniki, da pouče javnost, kako je treba presojati Zeileisovo zdravniško prakso.

O lečenju v Gallsbachu je podrobno poročal kopališki zdravnik dr. Max Wassermann. On je proučil Zeileisovo življenje in se prepričal, da je mož v 30 letih svoje prakse že večkrat menjal sredstva in metode. Prav tako izpreminja svoje metode tudi zadnje mesece, ko se širokovna kritika vedno bolj obrača proti njemu in ko se mu po zakonih znanosti dokazuje, da njegovi instrumenti ne morejo imeti onega učinka, katerega jim sam pripisuje. Dr. Wassermann je na lastne oči videl Zeileisovo lečenje. Znanstvenikov Zeileis ne sprejema in zato je prišel dr. Wassermann v Gallsbach kot bolnik. Pritoževal se je, da ne more spati. Sprejel je bil z mnogimi resničnimi bolniki v modernu opremljeni ordinaciji sobi, čudodelnik zdravnik je šel mimo njih s svojo čarobno palico, dotaknil se je vsakega in ordinacija je bila končana. Dr. Wassermann je pravil, da je bilo okrog njega vse polno bolnikov, katere so mučile najrazličnejše bolezni. In Zeileis je ležal vse na isti način. Napravil je trenutne diagnoze in naročil svojim asistentom, naj prepisajo bolnikom lekarstva. Pri receptih pa nikoli ne pozabi na to, kako dolgo se mora bolnik muditi v Gallsbachu in kolikokrat mora oriti k njemu.

Dr. Wassermann je kot strokovnjak kritiziral Zeileisove metode in izjavil, da je naravno, da ima vsak fizikalni vzrok gotove posledice in da lahko zdravnik te posledice terapevtsko izkoristi. Celot Zeileisov instrument lahko povzroči take posledice, če se pravilno rabi. Ker pa leči Zeileis vse bolezni in v vseh stadijih, moramo nazvati njegovo prakso samo humbuk. Med bivanjem v Gallsbachu se je spomnil dr. Wassermann prizora z božje poti pri sv. Vigliju na italijanski rivjeri. Tja vodijo kmetje bolne osele in jih puste blagoslovljati. Tudi Zeileis postavlja svoje bolnike v vrsto in se jih dotika s čarobno palico. Razlika je samo ta, da gre pri njem procedura zelo hitro. Mož odpravi dnevno do 3000 bolnikov. Pri sv. Vigliju je oslov mnogo manj.

O fizikalni strani Zeileisovega lečenja je govoril docent dr. Polland. Strokovno in prepričevalno je dokazal, da znanstvene, zlasti pa fizikalne poçlage nima niti čudodelna cevka, niti helijeva svetiljka, niti radijevi žarki z visoko-frekvenčnimi valovi in da je fiziko mučno govoriti o vsem tem resno, ko se da z enostavnimi številkami in osnovnimi pravili dokazati, kako celo podcenjuje Zeileis s svojimi pajačda nevednost svojih bolnikov. Radiolog dr. Jachymov dr. Markl je dopolnil poročilo docenta Pollanda iz svoje stroke in je tudi energično obsodil absurdno Zeileisovo trditev o biološkem vplivu obsevanja z radijem. Kot Zeileisov bolnik je spoznal čuda Gallsbacha in izkušnje ima ne le kot strokovnjak, temveč tudi kot prizadeti. Zeileis je napravil pri njem diagnozo želodčnega čira, katerega pa praški specialisti niso potrdili.

V debati, katere so se udeležili prof. dr. Syllaba, dr. Kavka in dr. Šipek je prof. dr. Jirasek omenjal da ga ne jezi toliko zdravniška stran Zeileisove prakse, kakor naravno gospodarska. Samo v zadnjem četrtletju je romalo v Gallsbach 4000 Čehoslovakov, kar pomeni pri skromnem računu okrog 5 milijonov proć vrženega denarja. Narod, ki je korakal v prosveto tolikokrat pred drugim narodi, je tu dokazal, da je zablodil v največjo nevednost. In proti temu moramo odločno nastopiti, ker gre za dobro ime našega naroda in za

razmetavanje narodnega imetja. Psihijater dr. Kavka je proglasil Zeileisa za tipičnega paranoika in psihopata, ki je v polni meri odgovoren za svoje dejanje. Prof. dr. Syllaba pa priznava Zeileisu pravico do lečenja, toda samo v smislu potujočih srednjeveških mazačev. Na zborovanju so bili sprejeti tudi sklepi, ki bodo sporočeni vladi. Vlada in zdravniške ustanove naj bi prepovedale prakso onim zdravnikom, ki bi oznanjali lečenje po Zeileisovih metodah ali kakorkoli vabili bolnike z njegovim imenom. Zborovanja sta se udeležila tudi rektor Karlove univerze dr. Matiegka in dekan medicinske fakultete prof. dr. Schutz.

ŽENA IN LJUBICA

Mož v zakonu ni srecen. Legitimna žena ga ne zadovoljuje. Ni mu več všeč, prepirljiva in nervozna je, skratka ob njeni strani se ne počuti dobro. Zakaj bi se mučil in jezil? Žensk je na svetu dovolj, na vsak prst jih dobil pet, če hoče. — Morda ga bo zadovoljila ljubica, če ženi ni mogel najti pri ženi tega, kar je iskal. Ljubice so vedno dražestne, vsaj v začetku. Taka je bila tudi ona, od katere mož sedaj beži, dokler ni postala njegova zakonska žena. Njena temeljna napaka je baš v tem, da je zakonska žena. Ljubicam oprostite možje vse, zakonskim ženam pa nobene malenkosti. Čim postane ženska zakonska žena, začne mož iskati na nji napake, pojavijo se nedostaki, katere je imela že davno pred poroko, toda takrat jih ni opazil, čeprav jih ni namenoma prikrivala. Ljubezen človeka zaslepi.

Moški se ženijo navadno kar tja v en dan, ne da bi dobro premislili, kaj pomeni zakonsko življenje. Posledica je, da enako površno beže iz zakona. Nikoli ali pa zelo redko se pripeti, da mož pomisli, če ni na njem del krivde, da zakonsko življenje ni tako kakršno si je bil zamislil. Nikoli ne vpraša svoje žene, če je zadovoljna in srečna. To se mora razumeti kar samo po sebi, če pa se ne, je kriva ona. Mnogi možje so zelo razvajeni, samozavestni in častihlepi. Vedno hočejo biti središče zanimanja, obenem pa stati kakor maliki v oltarju. Mnogimi se hoče občudovanja in prilivovanja, kakor nekaterim omejenim ženskam, pa tudi mlačega sočutja, na katerem boleha mladi študenti. In za take imajo ljubice več razumevanja, nego zakonske žene.

Ali pa najde mož pri svoji ljubici res pravo ljubezen, pripravljeno tudi na žrtve? Kar naj zahteva od ljubice žrtve, kakor jih je zahteval od svoje žene in pod enakimi pogoji, pa bo videl. So tudi med ljubicami take, ki morda znajo prenašati z moškim dobro in zlo, toda teh je zelo malo. Ženska, ki postane ljubica zakonskega moža, stori to malokdaj iz višjih nagibov. Niti hrepence žensstvo v tem primeru ne more biti opravičilo. Cela vrsta žensk zna živeti v asketskem samozatajevanju, ker se jim stadi, da bi bile nekaj, kar ni dostojno značajne žene, ker jim vest ne dovolj učitli duševnega miru drugih žen, ker jim ne dovoljuje ukrasti otrokom očeta. Značajni mož misli enako kakor značajna žena in bi se sramoval lagati in slepariti. Tak mož zna še v tako zapletenem primeru najti ravno pot, po kateri pride iz zagate, ne da bi u ničili rodbinsko srečo. Zasajeni možje se zatekajo k praznemu izgovoru: kaj češ, kaj morem, ona me je zapeljala. Tako priznanje je pa zelo ponižujoče v usti onih, ki trdijo, da so močnejši.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 15 Street
New York City

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

POGREŠANI DOKUMENT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Res, Marijini kovčegi! Dal sem jih postaviti gori, ker nisem mogel prenesti pogleda na nje. Čas pa je posegel vmes tudi zdravilno. Takrat nisem mogel prenesti takega pogleda. Te globoka žalost me je napolnila vedno ob misli, da je moralo biti tako zabljen mlado življenje in poleg tega še moje lastne hčerke, ki je napravila moje življenje tako samotno!

Alenka je bilo mučno.

— Tudi na to sem morala misliti, ko sem pregledala obleke tvoje hčerke, da vidim, če se niso vgnezdili molji. Vse obleke so še dobro ohranjene in krasno blago so rabili takrat zanje, kot jih danes ne vidite več.

Rok je pokimal ter globoko vzdihnil.

— Da, otrok, ljudje so dosti manj nesmrtni kot tisoč ničvrednih stvari. Če pa hočeš te obleke sedaj porabiti, ti moram reči, da nočem tega da bi drugi ljudje nosili te stvari. Leže naj tam, — dokler me ne bo več.

Alenka ga je prišla za roko.

— Tega tudi ne mislim, stric Rok. Hotela sem le govoriti s teboj glede tvoje hčerke. Kadar se ozrem v oro sliko, ki visi nad tvojo pisalno mizo, se mi zdi kruto od usode, da je uničila naenkrat toliko mičnosti. Kaj ne, — ti si jo neizmerno ljubil?

Pokimal je z žalostnimi očmi.

— Po nagli smrti moje drage žene mi je bila Marija vse, — ljubil sem jo, kot more oče sploh ljubiti svojega otroka!

In vendar si odšel od nje najbolj srčno željo?

Rok je globoko vzdihnil.

— To sem storil! Kako malenkostno se mi zdi danes moje jezero zanimanje, katero mi je narekoval očetovski ponos!

— Kaj ne, nekada dne bi vendar dal svoje dovoljenje, če bi zapazil, da noče za nikako ceno pustiti moža svoje ljubezni?

Rok Bernadt je strmel predse.

— Otroci, nesreča me je omehčala. Danes ne vem več, kako dolgo bi se upiral taki zvezi. Jaz vem le, — osrečiti sem hotel svojo hčerko, in moč, katerega je ljubila, se mi ni zdel vreden njene ljubezni. Ne vem, če sem imel tedaj prav in vse svoje premoženje bi dal, če bi mogel preklicati zadnje jeze besede. Kako malenkostno in neznanen je bil moj odpor proti tej zvezi, sem spoznal šele tedaj, ko sem videl svojega otroka ležati mrtvega pred seboj!

— Kaj ne, ti bi ji vse odpustil, če bi jo mogel priklicati nazaj v življenje?

Otožno se je nasmehnil.

— Nobene stvari bi ne bilo, katere bi ji ne mogel odpustiti.

Tedaj pa se je Alenka dvignila ter stopila tik k njemu.

— Stric Rok, — je rekla s tresočim se glasom ter blede v obraz, — jaz sem te z lašale pripravila na ta pogovor. Pripravljen bi moral biti na vest, da bi te preveč ne razburila.

Presenečen se je ozrl vanjo.

Njegove oči so iskale po njenem bledem obrazu.

Kaj misliš s tem?

Ona je pritisnila suhi roki starca v svoji ter rekla:

— Kaj ne, da te ne bo preveč razburilo, če ti povem, da sem našla v žepu hčerke — pismo, ki vsebuje nekaj čudnega.

Vzravnal se je ter jo ostro in presunljivo pogledal.

— Pismo si našla? Pismo moje hčerke?

— Ne, pismo, ki je bilo naslovljeno nanjo. Pismo Kitusa Herfurta.

Rok Bernadt je globoko vzdihnil ter vprašal:

— Torej ljubimsko pismo? Pač iz časa, predno sem ga odpustil?

— Ne. Pismo je bilo v času, ko se je vrnila iz Anglije.

Obraz Roka se je stresel.

— Ali res? Potem ni pozabil in mi odpustil? Pogled, Alenka, to me veseli! V vseh teh letih sem si očitil, da sem uničevalno posegel v ljubezensko življenje moje hčerke. Sedaj pa mi praviš, da si našla pismo, ki dokazuje, da je obstajala zveza med njima. Njegova ljubezen ji je bila zvesta do smrti. Naj bo olagoslovljen za to!

Alenka je prišla njegovo roko ter jo poljubila.

— Dragi stric Rok, sedaj imam pogum dati ti to pismo.

Rok se je nasmehnil.

— Ali je treba dosti poguma za to?

— Več kot si misliš. Nisem vedela, če te ne bom ujezila. Tvoje besede pa mi pravijo, da misliš povsem dobro o tem, kar se je zgodilo takrat. Dobila sem trdno prepričanje, da se boš vedno razburil, če se boš sploh razburil. To pa ne more škodovati. Razburjenje pa te čaka vseeno in raditega sem te hotela pripraviti.

Stari gospod je zmajal z glavo.

— No, no, mala Alenka, ti si bolj razburjena kot jaz. Ti se vendar treses. Daj sem pismo. Dotaknilo se me bo, kot davno minule bolečine.

Potegnila je pismo iz svojega nedrja.

— Bodi miren. Pripravi se na velike presenečenje!

Presunljivo jo je pogledal, dočim je posegel po pismu. Hotel ga je prečitati.

Alenka pa je rekla:

— Počakaj še za trenutek. Vzemi moraš tablete za pomirjenje!

— No, torej, še počekaj vodo!

Vzel je tablete ter izpil nato vodo.

Nato pa je razgugal pismo ter pričel čitati.

Alenka ga je opazovala z veliko skrbjo. Njen strah pa ni bil zaman, kajti to pisanje je razburilo starega gospoda bolj kot je domnevala.

Ko je končal čitanje, je omahnil, kot uničen, na stol ter globoko vzdihnil. Nato je vrgel pretreščiv pogled na Alenka, ki je vsa prestrašena omahnila k nogam njegovega stola ter ga gledala.

Konečno pa je rekel:

— Torej jaz imam vnuka, tega nisem vedel. Moja hčerka je zapustila sina, ki je kri moje krvi. Nikdo mi ni povedal tega. Pustili so me samotnega — mene, ki bi bil lahko bogat.

V teh besedah je tičal tak obupen klic!

— Ali bi ti ne smela dati pisma, stric Rok? Ali te je zelo razžalilo?

Polodil je roko na njeno čelo.

— Če bi mi prikrla to pismo, bi nastopila še bolj okrutno. Tega pa nisi, hvala tebi!

— Povej mi, dragi stric Rok, ali boš priznal svojega vnuka, če je še živ?

— Kako naj ve kaj o meni? Če še živi, zakaj ni niti enkrat našel poti k meni?

Alenka ga je prišla za roko.

(Dalje prihodnjik.)

DOGODIVŠČINE ZRAČNEGA ŠOFERJA

V pogovoru z novinarji je pripovedal neki angleški pilot, ki prevaža potnike po zraku, o svojih vtisih in doživljajih. Prepričan sem, da je dejal, da ni poklica na svetu, ki bi bil združen s tolikimi pustolovščinami, kakor je moj. Ljudje telefonirajo na letališče o poljubnem času čez dan in ponoči v najrazličnejših zadevah. Ob 6. zjutraj se oglasi lord, ki hoče biti čimprej v južni Franciji, opoldne telefonira igralca, ki je zamudila vlak in mora čez nekaj ur nastopiti v Glasgowu. Včasih zapoje telefon o ponoči, in nesrečna mati prosi z

drhtečim glasom, naj ji pomaga. Sinček ji umira, zdravniki so izjavili, da bi živel kvčjemu se dve ure in nesrečna mati ne more pravočasno do njega drugače, kakor z aeroplanom.

Neke noči so me poklicali k telefonu iz West Enda. Vprašali so me, če moremo pripraviti aeroplan, ki bi se čez dve uri napotil v Manchester. Če spravimo klijenta na določeni kraj pred tretjo uro zjutraj, dobimo poljubno nagrado. Mož, ki je telefoniral je prispel kmalu na letališče. Povedal je, da je zdravnik, da je bil poklican k težkemu potniku in da je vprašanje življenja ali smrti, če prispe pravočasno v Manchester. Čez pet minut je bil že v zraku in v rekordnem času je dosegel svoj cilj. Ko se je aeroplan spustil, je stopil k meni in me povabil k sebi na dom. Ker se nisem nameraval vrniti v London iste noči, sem rade volje sprejel vabilo in poiskal hišo, označeno na zdravnikovi vizitki. Lahko si mislite moje presenečenje, ko sem našel zelo lepo opremljeno, toda zelo zanemarjeno hišo, v kateri ni bilo nobenega človeka. V salonu sem se vlegel na divan in zaspal.

Kmalu pa so me vzbudili koraki in ves presenečen sem zagledal svojega potnika pred seboj nagega s klobukom na glavi in lovskim rogom v roki. Prvi hip sem mislil, da se mi sanja. Mož je planil iz sofe in začel igrati na klavir neke v drugem koncu hiše. Vso noč se je razlegal ta čudni koncert. Zjutraj sem pa skušal zbežati iz hiše, v kateri je bil po mojem trdem prepričanju more. V veži sem našel na moža, ki je bil še vedno naž. Pahnili sem ga od vrat in skočil na ulico. Obvestil sem prvega stražnika, ki sem ga zagledal in blaznež je bil kmalu v rokah policije. Pozneje se je izkazalo, da je pobegnil mož dan poprej iz umobolnice in da se je izdajal na letališču za zdravnika.

Nekega dne so nam telefonirali iz elegantne trgovine v West Endu naj z letalom dohitim parnik, ki je na poti v New York. Povedal so nam, da je nakupila neka bogata Amerikanka v trgovini za več tisoč dolarjev blaga in se odpeljala, predno so ji blago poslali. Potem pa je brzojavno zahtevala, naj ji pošljejo blago za njo na parnik. Letalo naj bi dohitelo parnik na zapadni obali Irske in spustilo zavoj na krov. Ta naloga je bila poverjena meni in Amerikanka je res dobila svoje blago med vožnjo iz zrak.

Tudi Armada spasa je rabila naša letala lani pozimi, ko je bilo treba spuščati iz zraka živila v vasi, odrezane od sveta. To je bilo zelo neprijetno opravilo, kajti pogled iz letala na zasnežene pokrajine je zelo mučen.

Nekega zimskega jutra je zapel

telefon in ko sem vzel slušalko, sem začul razburjen ženski glas, ki je prošil, naj bo aeroplan čez četrti ure pripravljen na dolgo pot. Dama je kmalu prispela na letališče in vprašala koliko stane polet do St. Antoine. Na zemljevidu sem ugotovil, da sta dve mesti s tem imenom, eno v Južni Franciji, — drugo pa v Ameriki. Misleč, da gre za St. Antoine v Južni Franciji, sem navedel približno ceno. Dama je pripomnila, da se ji zdi cena zelo nizka. Ko sem pa omenil, da razdalja ni velika, se je začudila, češ, da je Argentina daleč. Odgovoril sem ji, da je v tem primeru ne morem ustreči, kajti leteti bi moral čez ocean. Dama je dejala, da lahko kreneva po najkrajši poti preko Nove Fundlandije in da je nad obalo. Pojasnil sem ji, da je pot dolga več tisoč milj in da čez ocean ne letam.

Saj me ne razumete — je vzkliznila, ogorčeno. — Ne smete pozabiti, da je v naši rodbini nekdaj umrl.

— Draga gospodična, sem ji odgovoril smeje, — če bi se napotila midva po zraku v Argentino, bi umrli v vaši rodbini še nekdaj. Vrnite se domov in pozabite, da so na svetu aeroplani.

Vsa potra se je vrnila.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj Van je naročnina posla. Ne čakajte torej, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Germ

Frank Janesh, A. Saffit.
Salida, Louis Costello.

Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blah, J. Bevid, Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.

Cicero, J. Fabian.
Joliet, A. Anzel, Mary Bambitch.

J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelch.

Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal

Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.

Waukegan, Frank Petkovšek
Jože Zelenc.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Koba
Detroit, Frank Stular, Ant. Janezlich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouše, Frank Pucelj.

Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouše.

Gilbert, Louis Vessel.
Hibbing, John Povše.

Virginia, Frank Hrvatic.
Sheboygan, John Zorman.

West Allis, Frank Skok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrogl.

MONTANA

Klein, John R. Som.
Roundup, M. M. Panian

Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Maale.

OHIO

Barberton, John Balant, Jos. Hiti.
Cleveland, Anton Sobek, Chas. Xarlinger, Anton Simclich, Math. Slapnik.

Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.

Lorain, Louis Balant in J. Kumše.
Niles, Frank Kogovšek.

Warren, Mrs. F. Raclar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakš.
Bessmer, Louis Hribar.

Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.

Claridge, A. Yerina.
Coudersburgh, J. Bresovec, V. Ro-

vanšek.
Crafton, Fr. Machek.

Kretanje Parnikov
Shipping News

10. junija: Bremen, Cherbourg, Bremen	20. aprila: Olympic, Cherbourg, Antwerpen Westerland, Cherbourg, Rotterdam Stadendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam Roma, Napoli, Genova
11. junija: Mauretania, Cherbourg, Hamburg Deutschland, Cherbourg, Hamburg Leviathan, Cherbourg	21. junija: St. Louis, Cherbourg, Hamburg Minnetonka, Cherbourg President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
12. junija: Paris, Havre Sutgart, Cherbourg, Bremen	22. junija: Berengaria, Cherbourg
14. junija: Homerie, Cherbourg Lapland, Cherbourg, Antwerpen New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam	23. junija: Columbus, Cherbourg, Bremen
17. junija: France, Havre Europa, Cherbourg, Bremen	25. junija: De France, Havre Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg Republic, Cherbourg, Bremen
18. junija: Vulcania, Trst Aquitania, Cherbourg Humburg, Cherbourg, Hamburg George Washington, Cherbourg, Bremen	26. junija: Dresden, Cherbourg, Bremen
19. junija: Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen	27. junija: Bremen, Cherbourg, Bremen Majestic, Cherbourg Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
	28. junija: Mauretania, Cherbourg Belgenland, Cherbourg, Antwerpen Minnetonka, Boulogne sur Mer Leviathan, Cherbourg Conte Grande, Napoli, Genova
	29. junija: Fria, Havre

HOLLAND-AMERICA LINE

Rotterdam — Volendam
New Amsterdam — Veendam

STA. PRILJUBLJENA PARNIKA TE DRUŽBE

HITRA IN DIREKTA VOŽNJA

JUGOSLAVIA

preko Rotterdam ali Boulogne-sur-Mer
Potovanje s parniki Holland-America Line pomenja udobnost, domače razporedje, neprekinjeno kuhinjo in postrežbo. Tedensko odplutje — Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND-AMERICA LINE
24 STATE ST., NEW YORK CITY

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

PARIS 12. junija; 30. junija
(7 P. M.) (7 P. M.)

FRANCE 17. junija; 3. julija
(7 P. M.) (7 P. M.)

Ile de France 25. jun.; 11. julija
(6 P. M.) (7 P. M.)

Najkrajša pot po severni Vasko-
je v posebni kabini s vsemi materijali udobnosti — Pijača in slava
Francoske kuhinje. Izredno nizke cene
Vprašajte kateregakoli
poblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
15 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

EKSPRESNA SLUŽBA

v EVROPO

preko Hamburga na naših modernih parnikih

HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK

Redna tedenska odplutja. Zmerne cene. Dirketna železnica zveza z Jugoslavijo.

Redna odplutja tudi na naših znanih kabinških parnikih
ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND

Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
39 Broadway + + + New York

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

“GLAS NARODA”

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Export, G. Previč, Louis Jugan
Clé, A. Skerlj.

Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamln.

Greensburg, Frank Novak.
Homer City to okolico, Frank Porenchack.

Irwin, Mike Faushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz.

Krayn, Ant. Tauselj.
Luzerne, Frank Balloch.

Manor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.

Midway, John Zust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arb.
In U. Jakobich, J. Pogačar.

Presto, F. B. Demshar.
Reading, J. Pezdrec.

Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schiffrer.

West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Peterdel.

UTAH
Helper, Fr. Kreba.

WEST VIRGINIA:
Williams River, Anton Svet.

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren.

Racine in okolico, Frank Jelenc.
WYOMING
Rock Springs, Louis Jaucher.
Diamondville, F. Lumbert.

Naši SKUPNI IZLETI v Jugoslavijo in Italijo za leto 1930

Čas prihaja—

za vse one, ki so namenjeni to leto v stari kraj, da se odločijo kdaj in po kateri progi žele potovati. Na splošno povpraševanje in zanimanje rojakov za naše skupne izlete raznanjamo, da priredimo to leto sledeče izlete:

Po FRANCOSKI progi s parnikom “Ile de France” preko Havre:

DRUGI POLETNI IZLET

dne 25. junija 1930

Nadaljni izlet po isti progi in z istim parnikom:

11. julija — Tretji poletni izlet 12. sept. — Prvi jesenski izlet
1. avgusta — Četrti poletni izlet 12. dec. — Veliki božični izlet

S parnikom “PARIS” posebni poletni izlet 30. junija

Po COSULICH progi preko Trsta

PRVI POLETNI IZLET

s parnikom “VULCANIA”

dne 1. avgusta

Nadaljni izleti po isti